

ДВНЗ «УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
Приймальна комісія

ПРОГРАМА
фахового вступного випробування
для вступників на навчання за освітнім ступенем «бакалавр»
за напрямом підготовки 6.030201 «Міжнародні відносини»
на основі здобутого освітньо-кваліфікаційного
рівня «молодший спеціаліст»

ПЕРЕЛІК ФАХОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН, З ЯКИХ
ПРОВОДИТЬСЯ ВСТУПНЕ ВИПРОБУВАННЯ

1. Історія міжнародних відносин

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Метою курсу "Історія міжнародних відносин" є ознайомлення студентів з теорією, практикою та міжнародно-правовим забезпеченням міжнародних відносин з найдавніших часів до сьогодення. А також - визначення характерні риси, розкрити формування, розвиток класичних та посткласичних систем міжнародних відносин.

Завдання:

- вміти визначати понятійний апарат, принципи та методи дослідження історії;
- аналізувати особливості розвитку історії міжнародних відносин;
- викладати історичні події минулого і сьогодення у контексті особливостей та характерних рис розвитку державно-політичних і конфесійно-культурних систем народів і країн;
- відображати історичний досвід зовнішньої політики, державотворення, мислення і способу дій державних діячів, політиків, широкого загалу людей.
- сформувані розуміння спільних рис та особливостей становлення та занепаду систем міжнародних відносин;
- формувати вміння виявляти, систематизувати та порівнювати історичні тенденції та моделі становлення міжнародних систем;
- розвивати навички застосування теоретичних узагальнень до аналізу конкретних систем міжнародних відносин.

Студент повинен знати :

- визначальні методологічні принципи та методи наукових історичних досліджень;
- періодизацію історії, схожість та відмінність у історичному розвитку народів різних періодів та епох;
- принципи історичної організації та функціонування міжнародних відносин;
- погляди фахівців на проблеми розвитку минулої і сучасної історії міжнародних відносин.

Студент повинен вміти:

- застосовувати методологічні принципи та методи наукового історичного дослідження;
- класифікувати та аналізувати порівняльний аналіз щодо історичного розвитку держав, країн, міжнародних відносин;
- розрізнити різні політичні режими та їх конкретну політику;
- орієнтуватися у тенденціях і особливостях сучасного, світового, історичного процесу;
- визначати чинники виникнення та можливі шляхи вирішення глобальних проблем людства.

Знання дисципліни передбачає вміння збирати, систематизувати, аналізувати інформацію історичного характеру та використовувати її у практиці сучасного життя.

Тема 1. Вступ. Предмет та завдання курсу, література і джерела, організація та оцінювання.

Тема 2. Системи в «доміжнародний» період світової історії

Тема 3. «Доміжнародні» системи

Тема 4. Міжнародні відносини Стародавнього Сходу.

Тема 5. Міжнародні відносини Стародавніх Греції та Риму.

Тема 6. Міжнародні відносини Візантії і східних держав.

Тема 7. Міжнародні відносини середньовічної Європи.

Тема 8. Міжнародні відносини в XVII-XVIII ст. Вестфальська система.

Орієнтований перелік питань:

1. Переодизація всесвітньої історії та історії міжнародних відносин

2. Виникнення держав та становлення міжнародних відносин
3. Давньоєгипетська держава в міжнародних відносинах
4. Міждержавні відносини та дипломатія в давньому Межиріччі
5. Хетська держава в міжнародних відносинах
6. Зовнішня політика Фінікії
7. Зовнішня політика держави Урарту
8. Зовнішня політика стародавнього Ізраїлю
9. Зовнішня політика Ассирійської держави
10. Зовнішня політика Персидської імперії
11. Зовнішня політика стародавніх держав в Індії
12. Зовнішня політика стародавнього Китаю (до III ст. до Р.Х.)
13. Зовнішня політика китайських держав Хань і Цинь
14. Міжнародні відносини в стародавній Греції IX-VI ст.
15. Міжнародні відносини часів греко-персидських війн (500-449 рр. до Р.Х.)
16. Міжнародні відносини часів Пелопонеської та Спартансько-персидської війн
17. Міжнародний вимір завоювань Александра Македонського
18. Міжнародні відносини часів елінізму
19. Зовнішня політика стародавнього Риму від заснування до Пунічних війн
20. Міжнародні відносини часів протистояння Риму та Карфагену
21. Зовнішня політика Риму в II-I ст. до Р.Х.
22. Зовнішня політика Риму в I ст.
23. Міжнародні відносини в Середземномор'ї в II ст.
24. Зовнішня політика Бактрийського царства.
25. Зовнішня політика Риму в III-поч. IVст.
26. Міжнародні відносини в Середземномор'ї та Близькому Сході в IV-V ст.
27. Міжнародні наслідки руйнації Західної Римської імперії.
28. Зовнішня політика Візантійської імперії
29. Посольська справа у Візантії
30. Церква в міжнародних відносинах в добу середньовіччя
31. Християнська церковно-політична доктрина
32. Хрестові походи в міжнародних відносинах XI-XIII ст.
33. Зовнішня політика Арабського Халіфату
34. Зовнішня політика Китаю періоду династій Суй, Тан та Сун
35. Зовнішня політика Монгольської імперії
36. Зовнішня політика Китаю за династії Мін

37. Зовнішня політика середньовічних Японії і Кореї
38. Зовнішня політика Індії в середні віки
39. Міжнародні відносини в варварських державах IV-VII ст..
40. Міжнародні відносини та зовнішня політика Франкської держави
41. Міжнародні відносини та зовнішня політика Священної Римської імперії
42. Міжнародні відносини та зовнішня політика Франції в XII-XV ст.
43. Зовнішня політика Київської Русі
44. Зовнішня політика Галицько-волинської держави
45. Україна в міжнародних відносинах XIV-XV ст.
46. Міжнародні відносини в західній Європі у XIV-XV ст.
47. Зовнішня політика італійських держав
48. Міжнародні відносини Османської імперії
49. Зовнішня політика Польсько-Литовської держави
50. Зовнішня політика Кримського ханства
51. Зовнішня політика Московської держави. Ідеологія "Третього Рима"
52. Україна в міжнародних відносинах кінця XVI - XVII століть .
53. Міжнародні відносини в Західній Європі XVI - XVII ст.
54. Зовнішня політика Іспанії XVI – перш. пол.. XVII ст.
55. Зовнішня політика Франції XVI – перш. пол.. XVII ст.
56. Міжнародні відносини і дипломатична боротьба в роки Тридцятирічної війни
57. Вестфальський конгрес
58. Зовнішня політика Угорського королівства
59. Закарпаття в міжнародних відносинах середньовічної доби
60. Міжнародні відносини в середньовічній Латинській Америці

Рекомендована література

Базова:

1. Беловолов Ю.Г. История дипломатии. Учебное пособие. - Донецк. — 2001. — 120 с.
2. Бережков В.М. Страницы дипломатической истории.. М., 1987.
3. Восток/Запад: Региональные подсистемы и региональные проблемы международных отношений. Учебное пособие. – М., 2002.

4. [Головченко В.І. Дипломатична історія України \(кінець XIX - перша чверть XX ст.\) : навч. посіб. для студ. вищ.навч. закл. / КНУ ім. Тарааса Шевченка. – К. : Київський університет, 2011. – 527с.](#)
5. Григор`єва Т. Історія дипломатії від давнини до кінця XVIII ст.. – К., 2015.
6. Дюррозель Ж-Б Історія дипломатії від 1919 року до наших днів. – К., 1995.
7. История международных отношений. В 3 томах. – М., 2012.
8. Історія дипломатії: від давнини до нового часу/ Навч.посібник., Зінченко А.Л., 3-те вид. – Київ, 2005. – 560с.
9. Камбон Ж. Дипломат. – К., 1997.
10. Киссинджер Г. Дипломатия. Пер с англ.В.В.Львова/ Послесл. Г.А.Арбатова. – М., Ладомир, 1997. – 848 с.
11. Кулик О., Сардачук П. Елементи дипломатичного протоколу і дипломатичної практики в історії України. – Львів, 2000. – 172 с.
12. Марушан М.Й. Історія дипломатії XX ст. Курс лекцій. - Л., 2003.
13. Мегатренди. Основные траектории эволюции мирового порядка в XXI веке [Учебник (гриф УМО)] / Под ред. Т.А. Шаклеиной, А.А. Байкова. М.: НОФМО - Аспект Пресс, 2013
14. Наринский М.М. История международных отношений. 1945-1975: Учебное пособие. – М., 2004.
15. Нариси з історії дипломатії України. – К., 2001.
16. Никольсон Г. Дипломатия. К., 2001.
17. Современные международные отношения. Учебник. – М., 2001
18. Чекаленко Л.Д. Витоки української дипломатії: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Дипломатична академія України при МЗС України. — К. : LAT & K, 2010. — 340с.
- 19.

Допоміжна:

1. Белادي Л., Краус Т. Сталин: пер. с венг.-М., 1990. – 318 с.
2. Бжезинський Зб. Великая шахматная доска. - М., 2002.
3. Бжезинський Зб. Выбор. Мировое господство или глобальное лидерство. - М., 2005.
4. Білоусов М. Зовнішньо-політична та дипломатична ініціатива // Політика і час.- 1999.- №4.- С.64-69.

5. Блажей В. В. Правові засади організації дипломатичної служби України (за національним законодавством) // Дип. акад. України. Наук. вісн. - К., 1998. - Вип. 1. - С. 178-186.
6. Бланке У. Заграничная служба США. – М., 1974.
7. Блищенко И.П., Дурденевский В.Н. Дипломатическое и консульское право. – М., 1962.
8. Блищенко И.П., Дурденевский В.Н. История возникновения и развития дипломатических и консульских институтов. – М., 1962.
9. Блищенко И.П. Дипломатическое право. – М., 1990.
10. Бобылев Г.В., Зубков Н.Г. Основы консульской службы. - М., 1986.
11. Бовин А.Е. Записки ненастоящего посла: Из дневника. - М.: Захаров, 2001.- 815 с.
12. Богданов О.В. Правовые вопросы пребывания ООН в США. – М., 1962.
13. Богданов О.В. Штаб-квартира ООН в США. – М., 1976.
14. Бойко О. В. Унікаючи інтелектуальних вивертів, викривлених абстракцій та анахронізмів, або нове в підготовці дипломатичних кадрів в Україні // Трибуна. - 1996. - № 11-12. - С. 37.
15. Бойко О. В. Заземлення, або що необхідно в практиці підготовки дипломатичних кадрів // Трибуна. - 1997. - № 5-6. - С. 30-32.
16. Бруз В.С. Українська дипломатія в ООН // Дип. акад. України. Наук. вісн. - К., 1998. - Вип. 1. - С. 100-103.
17. Будяков В. Після багаторічної перерви. До 50-річчя відновлення зовнішньополітичного відомства України.// Політика і час.-1994.-№3.-С.83-86.
18. Ваисс М. Международные отношения после 1945 года / Морис Ваисс; Пер. с фр. С. Ф. Колмакова. - М., 2005.
19. Всеобщая история дипломатии [Текст] / шеф-ред. М. Приз. - Москва, 2009.
20. Гантінгтон С. Протистояння цивілізацій та зміна світового порядку. - Л., 2006.
21. Гришин А.В., Никольський Н.І. Системный анализ международных отношений.- М., 1982.- С.115-127.
22. Дебидур А. Дипломатическая история Европы. 1814-1878. : В 2-х т. Т. 1 – Ростов-на-Дону, 1995; Т. 2. - Ростов-на-Дону, 1995.
23. Дрезнер Д. Новый «новый мировой порядок» // <http://www.globalaffairs.ru/numbers/25/7288.html>
24. Дюррозель Ж.-Б. Історія дипломатії від 1919 року до наших днів. – К., 1995.
25. Европа между миром и войной 1918-1939. - М., 1992.

26. Зонова Т.В. Дипломатия Ватикана в контексте эволюции европейской политической системы. – М., 2001.
27. Ивонин Ю.Е. У истоков европейской дипломатии нового времени. – Минск, 1984.
28. Ильин Ю.Д. Право коллективной безопасности и дипломатия: история и современность: Учеб. пособие. - М.: Юристъ, 2005. - 181 с.
29. Історія сучасного світу. Навчальний посібник / Ю.А.Горбань, В.В.Пертровський, А.Г.Слюсаренко та ін. - К.: Телепресінформ, 2001.-С. 164-173.
30. История внешней политики СССР. В 2-х т. - М., 1986. Т.1. 1917-1945; Т. 2. 1945-1985.
31. История дипломатии. - М., 2006.
32. Кальвокоресси П. Мировая политика после 1945 года: В 2-х кн. М., 2003.
33. Кейган Р. О рае и силе: Америка и Европа в новом мировом порядке. - М., 2004.
34. Киссинджер Г. Дипломатия. - М., 1997.
35. Комерційна дипломатія: торговельна політика і право. Львів: Астролябія, 2005. – 520 с.
36. Коппель О.А., Пархомчук О.С. Міжнародні системи. Світова політика .- К., 2001.-
37. Крылов С.Б. Принципы участия государств в системе ООН. - М., 1986.
38. Левин Д.Б. Международное право, внешняя политика и дипломатия. – М., 1981.
39. Ливен А. Мир без гегемона // <http://www.globalaffairs.ru/number/Mir-bez-gegemon-15403>
40. Лундестаг Г. Восток, Запад, Север, Юг: Основные направления международной политики. 1945-1996. - М., 2002.
41. Макаренко Є.А., Піпченко Н.О. Віртуальна дипломатія: підруч. для студ. вищ. навч. закл., які навчаються за напрямом підготов. "Міжнародні відносини". — К. : Центр вільної преси, 2010. — 301 с.
42. Мартиненко А.К. Міжнародні відносини 1945-1975 рр. - К., 2007.
43. Мерцалов А.Н. История и сталинизм.-М., 1991.-448с.
44. Мировая політика: теорія, методологія, прикладний аналіз. – М., 2005.
45. От миропорядка империй к имперскому миро порядку. – М., 2005.
46. Попович М.В. Червоне століття – К: АртЕк, 2005. — 888 с.
47. Протопопов А.С., Козьменко В.М., Елманова Н.С. История международных отношений и внешней политики России (1640 -2000). - Учебник для вузов/Под ред. А.С. Протопопова. - М., 2001.
48. Семиряга М. Тайны сталинской дипломатии (1939-1941 гг.).-М., 1992.-303с.

49. Системная история международных отношений: В 2-х т. Т. 1. События 1918-1945 годов. – М., 2006; Т. 2. События 1945-2003 годов. – М., 2006.
50. Сталин. Рузвельт. Черчилль. Де Голль: Политические портреты. – Минск, 1991.
51. Тодд Э. После империи. Pax Americana – начало конца. – М., 2004.
52. Тодоров І.Я. Українські державотворчі процеси в європейському та євроатлантичному вимірі //Державотворчі процеси і соціально-економічні моделі розвитку України на сучасному етапі. Збірник наукових статей. – Донецьк: Юго-Восток, 2007. – С. 32-36.
53. Тодоров І.Я. Україна і НАТО: органи державної влади, судової та правоохоронної системи як провідні учасники процесу європейської та євроатлантичної інтеграції: монографія. – К.: Четверта хвиля, 2008. – 168 с.
54. Филитов А.М. «Холодная война»: историографические дискуссии на Западе. – М., 1991.
55. Фримен Ч. Когда бессильна дипломатия // <http://www.globalaffairs.ru/number/Kogda-bessilna-diplomatiya-16917>
56. Хаас Р. Эпоха бесполярного мира // <http://www.globalaffairs.ru/numbers/33/9970.html>
57. Ханна П. Новое средневековье // <http://www.globalaffairs.ru/number/Novoe-Srednevekove-15530>
58. Цветков Г.М. Міжнародні відносини й зовнішня політика в 1917-1945 р.р.- К.: Либідь, 1997.- С.27-104.
59. Этнические и региональные конфликты в Евразии : В 3 кн. - М., 1997. - Кн. 3 : Международный опыт разрешения этнических конфликтов / Б. Коппитерс, Р. Зайдельман, Р. Раджоньери и др. ; Общ. ред. Б. Коппитерс и др. - 1997.
60. Этциони, Амитай. От империи к сообществу: новый подход к международным отношениям / Амитай Этциони ; Пер. с англ. В. Л. Иноземцева ; Центр исслед. постиндустр. о-ва. - М., 2004.
61. Buzan B., Little R. International Systems in World History. – Oxford University Press, 2010.
62. Carvalho de B., Leita H., Hobson J.M. The Big Bangs of IR // Millennium. – 2011. – Vol. 39. – N 3. – P. 735-758.
63. Davis S.E. The international politics of disease reporting: Towards post-Wesphalianism // International Politics. – 2012. – Vol. 49. – N 5. – P. 591-613.

64. Hobson J.M., Lawson G. What is History in International Relations? // Millennium. – 2008. – Vol. 37. – N 2. – P. 415-435.
65. King G., Zeng L. When Can History Be Our Guide? // International Studies Quarterly. – 2007. – Vol. 51. – P. 183-210.
66. Linklater A. World History and International Relations // International Relations. – 2007. – Vol. 21. – N 3. – P. 355-359.
67. Lawson G. The eternal divide? History and International Relations // European Journal of International Relations. – 2010. – Vol. 18. – N 2. – P. 203-22
68. Smith Th. W. History and International Relations. – L. and N.Y, 1999.
69. Stevenson D. Learning from the past: the relevance of international history // International Affairs. – 2014. – Vol. 90. – N 1. – P. 5-22.
70. Teschke B. The Myth of 1648. – L., 2003.

Інформаційні ресурси:

1. www.rada.gov.ua – офіційний сайт Верховної Ради України
2. www.mfa.gov.ua - офіційний сайт Міністерства закордонних справ Україн
3. www.un.org - офіційний сайт Організації Об'єднаних Націй
4. eeas.europa.eu/delegations/Ukraine – офіційний сайт Предствництва ЄС в Україні
5. www.niss.gov.ua/ - офіційний сайт Національного інституту стратегічних досліджень при Президентові України
6. www.razumkov.org.ua/ - сайт Центру імені О.Разумкова
7. iwr.org.ua/ - сайт Інститут Світової політики
8. www.ieac.org.ua/ - сайт Інституту євроатлантичного співробітництва
9. intsecurity.org/ - сайт Центру міжнародної безпеки ДонНУ
10. <http://kimo.univ.kiev.ua/> Електронна бібліотека Інстуту міжнародних відносин Київського університету імені Тараса Шевченка
11. <http://www.obraforum.ru/pubs.htm#sy> Науково-освітній портал з міжнародних відносин